

Slow motion

BP beleeft een meervoudige nachtmerrie sinds het ongeluk op 20 april met het gehuurde Deepwater Horizon platform van Transocean in de Golf van Mexico. Afgezien van de ontploffing en vervolgens zinken van het platform en de slachtoffers die daarbij helaas te betreuren waren, is het olielek op grote diepte een ramp die de betrokken partijen nog lang zal bezighouden. Het lijkt wel een ramp in slow motion, waardoor ieder beeld en aspect tijd krijgt om ingeprent te worden.

Het boren naar olie op grote diepte is de revelatie van de afgelopen jaren, waarbij in steeds dieper water naar olie werd gezocht in de Atlantische kust van Afrika en Latijns-Amerika en ook in de Golfkustwateren van

de VS. Ondanks de technische uitdagingen, opende de diepe offshore nieuwe mogelijkheden voor de olie-industrie. Het is niet zonder risico gebleken. Twee dagen voor het geplande vertrek van het boorplatform vond een grote ontploffing plaats. De gevolgen zien we nu al meer dan twee weken bijna dagelijks op ons tv-scherm. Allereerst is de aandacht gericht op het achterhalen van de oorzaak (en daarmee schuld?) en de mogelijkheden om het lek te dichten om verdere schade aan het milieu van de Golf en de zuidelijke Amerikaanse kuststaten te beperken. Opmerkelijk was het ongelooft in de eerste dagen dat de blow-out preventer niet goed zou werken en dat de oliebron lekte. Inmiddels gaat ook veel aandacht naar het verhalen van de schade, het toezicht op de olie-industrie

en de politieke gevolgen. We zijn inmiddels allemaal bijgeschoold in de technische aspecten van het boren op grote diepte. Het journalistieke ongeduld waarmee gewacht werd op het bereiken van de olie op de kust heeft veel energie vrijgemaakt voor het uitbenen van alle aspecten van de crisis. Naast de meest betrokken bedrijven - BP, Transocean en Halliburton - zijn ook de toezichthouders niet buiten schot gebleven. Verder bleek Obama's handreiking richting republikeinen om offshore boren toe te staan in ruil voor zijn klimaatwet, net voor de ramp, wel heel ongelukkig getimed. Het heeft vooral voor BP veel harde politieke uitspraken opgeleverd over het oplossen van het probleem en het verhalen van schade. De olie mag nadrukkelijk niet aanspoelen op de stoep van het Witte Huis.

Schade

Zolang het lek niet gedicht is, is het credo voor BP kop neer en werken. BP kan niet anders dan het zo snel mogelijk proberen te stoppen van de lekkage en het beperken van de schade aan de kuststreken, om niet vermalen te worden in de enorme aandacht voor deze ramp. De continue aanwezigheid van BP-topman Tony Hayward in het gebied en de informatie over het werk aan het lek en de bestrijding van olievlek op de website getuigen hiervan. Verschillende routes

worden tegelijk geprobeerd, omdat het alleen wachten op een 'relief well' te lang duurt. De inzet van chemicaliën levert ook al veel commentaar op. Nog voordat de technuten zijn uitgewerkt, verschuift de ramp zich al richting juristen. De uiteindelijke schuldvraag zal een heel ingewikkelde worden door de verschillende contractuele partijen die betrokken waren bij de boring en de wijdverspreide schade zal juristen van veel partijen nog heel lang bezig houden.

Politieke gevolgen

Afgezien van de juridische en economische gevolgen, wordt ook gevreesd voor de politieke gevolgen. De inspanningen van Obama om zijn nieuwe energie- en klimaatwetgeving op korte termijn geaccepteerd te krijgen worden er niet gemakkelijker op, maar de alternatieven zijn ook

enige vorm van vraagmanagement als antwoord op de gerezen energie- en klimaatvraagstukken zijn Amerikanen nimmer erg gevoelig geweest. De aanscherping van de voorwaarden kwam er onder druk van de reddingsactie van de Amerikaanse auto-industrie, maar de discussie naar aanleiding van de olieramp gaat tot dusverre helemaal niet richting zuiniger gebruik. De grote aandacht voor de ramp is in die zin opmerkelijk, omdat er geen enkele echte kentering te verwachten valt in het Amerikaanse beleid. De vrees dat Obama wellicht toch (deels) moet terugkomen op de uitbreiding van de offshore gebieden is klein, zolang hij denkt dat hij daarmee zijn klimaatwet kan redden. Bovendien zal een al te snelle ommekeer als weinig standvastig worden ervaren. De politieke strategie lijkt voornamelijk gericht te zijn op een strenge handhaving van de private

niet aantrekkelijk. De kans dat de Amerikaanse offshoreolieproductie beperkt wordt is echter gering. De zuidelijke staten zijn erg afhankelijk van de olie-industrie en de Amerikaanse consument is nog steeds zeer gesteld op de auto. De Amerikaanse olieproductie werd juist gepropageerd om de afhankelijkheid van buitenlandse leveranciers te beperken. Voor

aansprakelijkheid van de betrokken bedrijven. De ogen blijven daarmee voorlopig op Tony Hayward gericht in deze langgerekte ramp. ■

Coby van der Linde is hoofd van het Clingendael International Energy Programme, hoogleraar Geopolitiek en Energiemanagement aan de Rijksuniversiteit Groningen en lid van de Algemene Energieraad.